

KRW-doelen en economische instrumenten: een onontgonnen terrein of kind van de rekening?

Isabelle Larmuseau (referent)

1. Beleidsnota Omgeving 2014-2019

Beleidsbrief Omgeving 2015-2016



Ingediend door Vlaams Omgevingsminister Joke Schauvliege

Zie de **‘Operationele Doelstelling 31’**:

- **Digitaliseren** van het heffingenproces
 - Inclusief digitaal uitwisselen van analyseresultaten
- **Maatschappelijk debat over de financiering van het integraal waterbeleid**
 - Doel: komen tot gedragen financieringsvoorstellen tegen **medio 2018**
- Invoeren van een **regulerende heffing** die de milieukosten van het lozen van afvalwater internaliseert en bedrijven aanzet tot milieuefficiënte investeringen
- Actualisatie van de bestaande **coëfficiënten voor de forfaitaire heffingsberekening**

2. Stroomgebiedbeheerplannen 2016-2021



Waterdiensten waarop kostenterugwinning wordt toegepast:

- Publieke productie en distributie van water bestemd voor menselijke aanwending en menselijke consumptie
- Zelfvoorzieningen inzake productie van water bestemd voor menselijke aanwending en menselijke consumptie uit eigen waterwinningen afkomstig uit grond- of oppervlaktewater
- Publieke inzameling en zuivering van afvalwater
- Zelfvoorziening inzake zuivering van afvalwater

=> Maken momenteel deel uit van de kostenterugwinning:

- Prijs voor drinkwaterproductie en verdeling
- Captatievergoeding voor watervang uit bevaarbare waterlopen
- Bijdrage en vergoeding te betalen aan de rioolbeheerder voor de gemeentelijke en bovengemeentelijke saneringstaak
- Vergoeding in het kader van de contractuele sanering voor bedrijven
- Heffing op grondwaterwinning
- **Afvalwaterheffing**

3. Invoering regulerende afvalwaterheffing



Vandaag: financierende afvalwaterheffing



Aquafin
Contracten

Exploitatie- & investering maatregelen
Noodlozing en tijdelijke lozing

RIOOLLOZERS

GROOTVERBRUIKERS

Leidingwater

Eigen waterwinning

OPPERVLAKTEWATER LOZERS

GROOTVERBRUIKERS

Eigen waterwinning

Leidingwater

Integrale waterfactuur

Boven-gemeentelijke Bijdrage

Vergoeding



Heffing Waterverontreiniging

Restheffing ≈ 0

FINANCIERENDE
Heffing
Waterverontreiniging

Vandaag: financierende afvalwaterheffing

$$H \text{ (heffing in euro)} = N \text{ (vuilvracht in VE)} \times T \text{ (tarief in euro/VE)}$$

$$N = N1 + N2 + N3 + Nk + Nv$$

N1 = CZV, BZV en ZS

N2 = zware metalen

N3 = nutriënten

Nk = vergund koelwater

Nv = verwerkbaarheid

T =

Oppervlaktewaterlozer: €/VE

Niet-opervlaktewaterlozer: €/VE

Toekomst: regulerende afvalwaterheffing



Aquafin
Contracten

Exploitatie- &
investerings
maatregelen

Noodlozing en
tijdelijke lozing

RIOOLLOZERS

GROOTVERBRUIKERS

Leidingwater

Eigen
waterwinning

OPPERVLAKTEWATER LOZERS

GROOTVERBRUIKERS

Eigen
waterwinning

Leidingwater

Integrale waterfactuur

Boven-
gemeentelijke
Bijdrage

Vergoeding



VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ

REGULERENDE
Heffing
Waterverontreiniging

Restheffing ≈ 0

FINANCIERENDE
Heffing
Waterverontreiniging

Toekomst: regulerende afvalwaterheffing ldr

Regulerende heffing voor oppervlaktewaterlozers die een gedragswijziging induceert

- duidelijk onderscheid met de rioollozers
- incentive om zo ver mogelijk te zuiveren
- correcte heffing met aandacht voor de specifieke bedrijfssituatie
- ook aandacht voor micropolluenten

Toekomst: regulerende afvalwaterheffing

➤ **Geselecteerde parameters**

- Zuurstofbindende stoffen
- Eutrofiërende stoffen
- Toxische stoffen

Metalen : As, Cd, Cr, Cu, Hg, Pb, Ni, Zn en **Co**

- PAK's: relevant voor een aantal sectoren
- **Fluoride: relevant voor een aantal sectoren**
- **AOX: relevant voor een aantal sectoren**
- **Ecotoxicologische parameter: optioneel als bonus**

➤ **Debiet: zowel dag- als jaardebiet**

Toekomst: regulerende afvalwaterheffing ldr

Meetfrequentie

- Vergund debiet $> 50 \text{ m}^3/\text{uur}$: gespreide metingen
 - $H \geq 48.000 \text{ €}$: 12 dagstalen/jaar
 - $12.500 \text{ €} \leq H < 48.000 \text{ €}$: 6 dagstalen/jaar
- Vergund debiet $< 50 \text{ m}^3/\text{uur}$: meetcampagne
 - $H \geq 12.500 \text{ €}$: 5 dagen
- Ongeacht vergund debiet: meetcampagne
 - $H < 12.500 \text{ €}$: 3 dagen
- Ecotoxiciteit

Toekomst: regulerende afvalwaterheffing

$$Heffing = \left(\frac{1}{m} \sum_x \left[\frac{C_x - C_{ref,x}}{1000} \right] Q_d \cdot d \cdot T_x \cdot CF_x + \left[\frac{C_y - C_{ref,y}}{1000} \right] Q_j \cdot T_y \cdot CF_y \right) \times CFe$$

m: Het aantal beschikbare meetresultaten

C_x : De concentratie van de verontreinigingsparameter, uitgedrukt in mg/l

C_y : De gemiddelde concentratie van de verontreinigingsparameter, uitgedrukt in mg/l

C_{ref} : De referentiewaarde voor de betreffende parameter

Q_d : Het geloosd dagdebiet, uitgedrukt in m³/dag

d: Het aantal lozingsdagen per jaar

Q_j : Het geloosd jaardebiet, uitgedrukt in m³/jaar

T: Het geïndexeerd tarief voor de referentietechnologie toepasbaar voor de verontreinigingsparameter, uitgedrukt in €/kg.

CF_x en CF_y : De toepasbare correctiefactor die de heffing herschaalt (getal tussen 0 en 1)

CF_e : De toepasbare correctiefactor voor ecotoxiciteit (getal tussen 0,8 en 1)

Toekomst: regulerende afvalwaterheffing

- Heffing moet minstens **even hoog** zijn als de **kost om de verontreiniging te verwijderen**
- **Geén heffing** verschuldigd voor lozingen die **geén schade** toebrengen aan het milieu
 - Werken met **PNEC**-waarden (Predicted No Effect Concentration) als MKN)
- Inspelen op: **méér doen dan BBT met oog op MKN** (stimuleert toepassing van 'emerging techniques')
 - Maar: sommige 'referentietechnologieën' zijn momenteel nog onbetaalbaar en daarom moet tussentijds worden gewerkt met '**correctiefactoren**' (bv. 0,1 = slechts 10 % van de kosten worden in rekening gebracht als basis van het heffingstarief)
- Kritische analyse en selectie van '**probleemparameters**' (o.m. micropolluenten)
- **Ecotoxiciteit** als bonus
- Aangepaste **meetfrequentie** (gespreid over heel jaar)

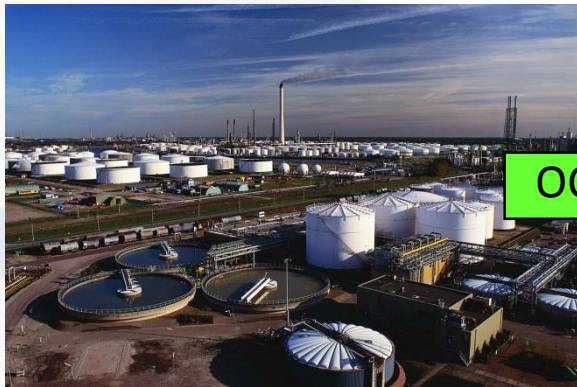
Toekomst: regulerende afvalwaterheffing

Uitwerken van de **forfaitaire berekening**

$$\text{Heffing} = T_{\text{sec}} \times Q$$

T_{sec} = Het geïndexeerd tarief per sector, uitgedrukt in €/m³

Q = Het jaarwaterverbruik, uitgedrukt in m³/jaar



OC fin



OC reg

WZI



4. Actualisatie forfaitaire heffingsberekening: nieuwe omzettingscoëfficiënten



- **Niet-representatieve OC's** zijn oud zeer in Vlaanderen
 - Leidden in het verleden tot hallucinante heffingsbedragen
 - Moeilijke start van gerechtsprocedures inzake heffingen (juridisch onvolkomen regelgeving)
- Voor **tien sectoren** werden de OC's reeds aangepast – bedoeling is om àlle OC's te actualiseren
- De OC's zijn nu (anders dan in verleden) gebaseerd op een **wetenschappelijk onderbouwde methodologie** die de Vlaamse Milieumaatschappij zelf heeft uitgewerkt

5. Voornaamste knelpunten (1)

- De goede toestand werd voor **geen enkel Vlaams waterlichaam** bereikt in **2015**
- Zelfs in het maximale scenario zal slechts **60 %** van de waterlichamen in **2021** in goede toestand zijn
- Tegenover de zeer grote uitdaging om de goede toestand te behalen staan **ontoereikende middelen**

5. Voornaamste knelpunten (2)

- **Géén onderbouwing** van de verdeling van de kosten
 - of geen doorrekening van de kosten van de overheid
 - of een gelijke spreiding van de kosten
 - of een verdeling van de kosten op basis van de verdeelsleutel 70% huishoudens, 25% industrie en 5% landbouw (**‘verdeelsleutel bij wijze van voorbeeld’**)

5. Voornaamste knelpunten (3)

- **Nood aan verder onderzoek**
 - Nochtans werd reeds (veel) onderzoek uitgevoerd, **zonder implementatie** van alle resultaten daarvan
 - Zie **onder meer** de volgende reeds uitgevoerde studies:
 - Methodologie voor kostentoekening bovengemeentelijke sanering (2008)
 - Methodologie voor de berekening van milieu- en hulpbronkosten van de waterdiensten in Vlaanderen en toewijzing aan sectoren/doelgroepen (2008)
 - Studie inzake de opmaak van een regulerende heffing voor oppervlaktewaterlozers (2009)
 - Methodologie voor de bepaling van de omzettingscoëfficiënten van grootverbruikers (2009)

6. Vlaanderen als inspiratiebron? (1)

- Opname van **kostenterugwinningsbeginsel** onder de **‘algemene beginselen van integraal waterbeleid’** (art. 6, 6° Decreet Integraal Waterbeleid (DIW))
 - Anders dan in Nederland, zijn in Vlaanderen de **‘algemene beginselen van milieubeleid’** (o.m. het ruimere beginsel ‘de vervuiler betaalt’) ook **gecodificeerd** in art. 1.2.1., § 2 Decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (DABM)

6. Vlaanderen als inspiratiebron? (2)

- Afvalwaterheffing houdt sinds 2013 rekening met de **verwerkbaarheid** van het afvalwater op de rioolwaterzuiveringsinstallatie
 - = correctere toepassing van het principe 'de vervuiler betaalt'
- Concept en methodologie van de **regulerende heffing voor oppervlaktewaterlozers**

7. Nood aan veranderingen?

- Nood aan **maatschappelijk gedragen langetermijnvisie** over de financiering van het waterbeleid (zie Vlaams Regeerakkoord)
 - Maar: het uitwerken van een geïntegreerd financieel sturend beleid is **niet** opgenomen in de regelgevingsagenda bij de Beleidsnota Omgeving 2014-2019!
- Nood aan **maatschappelijk debat** over een **‘redelijke’ kostenterugwinning**
 - Wat, hoeveel, aan wie en tegen wanneer doorrekenen?
- Nood aan **transparantie** en **voorspelbaarheid** van de bijdragen
 - Einde maken aan de huidige praktijk van **jaarlijkse ‘plotse’ aanpassingen** via programmadecreten!